

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Teniu patriotes; són dels bons i estan beneïts pel Papa.

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?
Aneu al FRONTÓ NOVETATS

Tapes Esquella 1935

Relligat i Tapes
Daurades
Pesseces 8'50

Ciudadà elegant i econòmic, el vostre
sastre i camiser no pot ésser altre que la

Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18-BARCELONA

Gran Basar de Sastreria i Camiseria Sistema Nordamericà

Allí trobareu el vostre vestit i la vostra camisa amb
totes les comoditats de preus. Ni liquidacions, ni re-
baixes de preus no poden res amb nosaltres. Sols els
55 anys d'experiència comercial permeten fer el que
fa la Casa Bastida.

En Sastreria tenim

100.000 vestits confeccionats paten des de 15 pessetes.
100.000 vestits confeccionats llaneta en gustos moderns,
tall anglès, a 40, 50, 60 i 75 ptes. els més supe-
riors.

100.000 pantalons confeccionats, des de 5 ptes. i classes
més superiors, a 8, 10 i 15 pessetes.

Amb un petit suplement us podem fer el vestit a la
mida, com també, si us precisa, tenim una secció que
ens permet lliurar-vos a la tarda el vestit encarregat el
matí.

En Camiseria tenim

100.000 camises de gran estil, a 4'95.
100.000 camises de diferents qualitats en zèfirs, pope-
lins i rayons, a 6, 8 i 10 ptes.

100.000 calçotets, des de 1'95 ptes.

100.000 samarretes, des de 0'95 cèntims.

100.000 pijames, des de 4'95 ptes.

En la camiseria a mida podem fer-vos estalviar un
50 per 100. Fem camises des de 8 pessetes, i de rayon
des de 12 ptes.

Encara que estem situats al Passeig de Gràcia, som
la casa més barata de Barcelona.

Obsequiem tots els compradors amb diferents pre-
sents i segells de la Caixa de Pensions per a la Vellesa
i d'Estalvi.

AVIS. — Els que de fora de Barcelona vulguin
servir-se de la nostra casa, poden escriure, i ad-
juntant 0'50 pessetes en segells, rebran figurins,
mostres i un sistema especial per a prendre's les
mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec
abans dels cinc dies.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

ESPANYA: trimestre 3 Pessefes
ESTRANGER: trimestre 5 Pessefes

CRONICA

Patriotisme feixista

Una de les característiques del feixisme, per tot arreu on s'ha manifestat, és l'exaltació idolàtrica i despòtica de l'Estat en substitució del concepte natural i ennoblidor de pàtria. Els feixistes espanyols parlen, també, d'una «Espanya grande», d'un «Arriba España», tot ben remullat amb copioses tirades de «Manzanilla» i amb el xim-xim de la «Marxa de Càdiç», aquesta marxa fatídica i a l'ensem ridícula, que ens evoca les «glòries» espanyoles a Cuba i a Filipines.

Un dels blames més agres i vehements que fan els feixistes de l'Espanya negra, als qui no ens volem avenir a la persistència d'un Estat indecorós, tirànic, militarista, clerical i plutòcrata, és la que ens recolza en l'internacionalisme, que estem sotmesos a la influència de Rússia o de qualsevol potència que no sigui de la cleda dels feixistes beneïts per l'estadant gros del Vaticà.

Això mateix deien als catalans, sempre que havem llançat la nostra veu de protesta davant la consciència universal, i, sobretot, quan—cauts i illusos!—volem portar el nostre problema al si de la Societat de les Nacions. Sigui dit com a incís, que Catalunya procurarà afirmar la seva personalitat i garantir les seves llibertats, a la mesura que ella mateixa determini, contra tot i contra tothom, si és que algú pretén enganyar-nos de nou.

Dons bé; els feixistes que ens acusen de traïdors i de mals espanyols (això darrer tant se'ns endona) perquè reclamem i admetem l'ajut dels treballadors de tot el món, s'entenen i es confabulen amb estrangers, no pas per a estrènyer llaços de solidaritat i fraternitat universals i bescanviar ideals, fruits de la intel·ligència i riqueses o productes de cada país, sinó per enfonsar i empobrir la pàtria que ells diuen estimar tant.

I no els ve d'ara, als reaccionaris espanyols, tractar amb països estrangers quan poden, d'aquesta manera, mantenir llurs privilegis de casta i llur afany de dominació, a cops de fuet, contra els avans soferts súbdits o vassalls. En temps de la gloriosa Revolució francesa, l'Espanya pintoresca i miserable de Carles IVrt. va lluitar contra França, coalitzada amb altres nacions reaccionàries, no pas en nom de cap ideal ni tan solament per a salvar la vida de cap poble, sinó simplement en nom d'un pacte de família, per tal d'intentar treure les castanyes del foc, sense aconseguir-ho, a la dinastia borbònica regnant al país veí. No és estrany, doncs, que anys després, Napoleó vingués a terres espanyoles a cancel·lar el compte presentat a la revolució per la clericalia monàrquico-militar de l'Espanya de Godoi i de Maria Lluïsa. El mal pas donat per Bonaparte, fou el de no amagar el seu esperit de rapinya.

Per això va topar, com ara els feixistes, amb el bloc de la resistència popular. Cal tenir en compte, que el patriotisme de la Cort, dels generalassos i de les altes dignitats d'Espanya, va lliurar les claus, com si diguéssim, de l'Estat a l'invasor. Solament el poble va donar el pit i va sentir aquell patriotisme del qual s'envaneixen els fariseus.

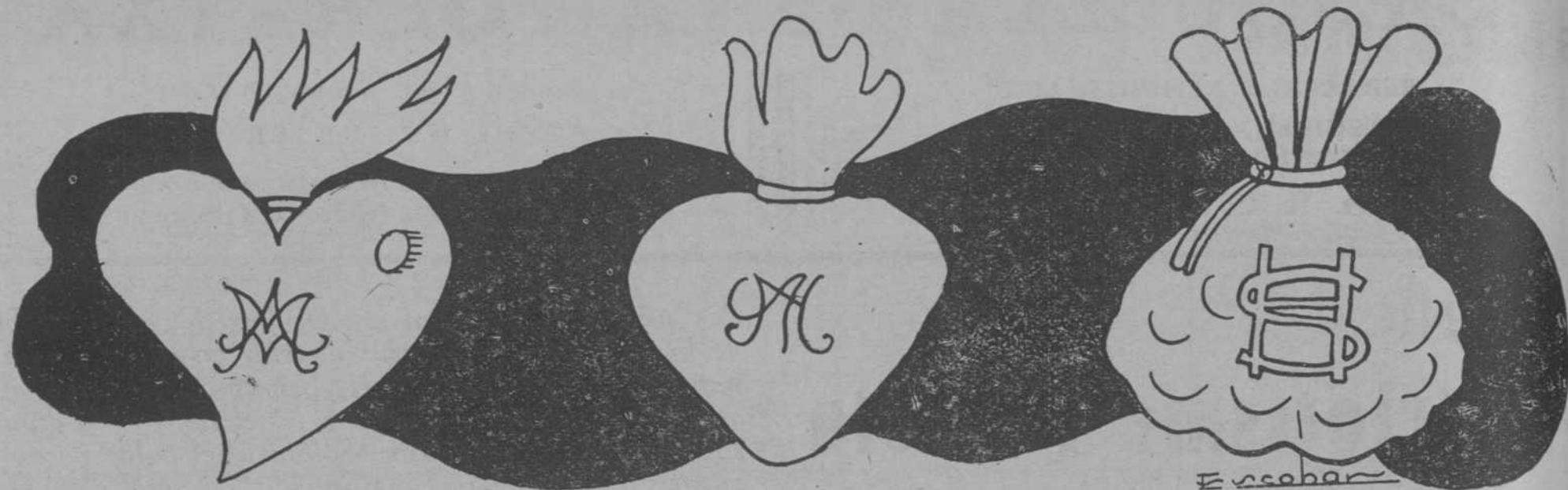
Molt més tard, l'any 1823, fou Ferran VIIè, de malleïda memòria, per a assegurar la seva traïció absolutista contra la Constitució que havia jurat, no va tenir escrúpols a cridar l'ajuda dels anomenats «cent mil fills de Sant Lluís», tròpes franceses manades pel Duc d'Angulema que havien de lluitar contra espanyols a Espanya mateixa, sota el signe de la creu i d'aquella bandera rojo-gualda que ha emparat tants crims i tantes vengonyes.

Durant les guerres carlistes que van dessagnar el país en el decurs de tres quarts de centúria, havem vist sempre la intervenció més o menys franca i declarada d'estrangers, intervenció decidida i pactada pels nostres grans «patriotes».

Ara, el repugnant espectacle està a la vista de tothom. Els facciosos no en tenen prou de sol·licitar assistències forasteres per a mantenir uns quants mesos la rebellia, sinó que estarien disposats a donar entrada en terra espanyola a les legions feixistes d'Itàlia, Alemanya i Portugal perquè es cobressin, amb les Balears, les Canàries, Galícia o el que més convingués, l'ajut prestat al canibalisme facciós. Això fet per aquells que s'esgargamellen clamant per la «integritat» de la pàtria, i pels mateixos que, no veient-se amb cor per a guanyar net i de cara a cara, s'emparen amb moros i amb el Tercer estranger, replega del rebuig internacional, fa rebentar de riure.

El Sindicat de Dibuixants Professionals (U. G. T.) s'ha apropiat d'aquest setmanari per fer-lo el portantveu polític al servei de la nova orientació professional de Catalunya.

Així, doncs, a partir d'aquesta setmana el Sindicat de Dibuixants Professionals es fa responsable del contingut doctrinari d'aquest setmanari.

METAMORFOSI

Comentaris

Fan pudor

Aquell vell repugnant d'en Lerroux, pare espiritual dels «Emiliano», Salazar Alonso, Dídac Hidalgo, Moreno Calvo i altres trinxeraires; aquell aventurer del Paral·lel, el de les frases buides i el païdor ple, aquell desertor de l'exèrcit, aquell laic (!!) protector de la clericalla, aquell lladre vulgar, aquell complex de totes aquestes coses i moltes de més repellents, aquell individu ha estat «invitat» com el Gil Robles que es defineixi. I és clar, s'ha definit.

Ell, naturalment, està amb els facciosos per considerar que el triomf d'aquests bandits salvaria Espanya.

Per si el feixisme no estava prou envilit, aquesta nova adhesió del «eixamplador de la base de la República» li completa el seu to de cosa a l'ensem immunda i grotesca. Generals embriacs, legionaris assassins, seminaristes intersexuals, falangistes, capellans trabucaires i, com a brillant fi de festa, l'adhesió del Lerroux, que és el símbol de tot el més baix i innoble de l'ésser humà.

La pudor de tanta immundícia se-

ria més tòxica que els gasos axfixiants que ja comencen a emprar contra els nostres braus milicians.

Tots aquests detritus d'una societat en decadència seran molt aviat extirpats pel poble que és l'únic que té dret a governar.

Dos mesos de guerra civil

Han passat dos mesos des de l'aixecament feixista contra el Govern legítim de la República. Dos mesos que han servit per a palesar al món el sentit revolucionari del nostre poble, la seva magnífica lluita en defensa de les seves llibertats i l'aixafament dels traïdors en les principals ciutats d'Espanya.

Triomf ràpid i definitiu a tot Catalunya, a Madrid i gairebé a tot Castella la Nova, tot Astúries, excepte Oviedo, que està a les acaballes. Gairebé tota la costa és nostra, i més de la meitat del territori d'Ibèria.

Si tenim en compte que tot això ha estat assolit gairebé sense armes, sense preparació i només comptant amb l'heroïsmes i entusiasme del poble, d'ara endavant que tindrem armament, organització i disciplina, no trigarem molt temps a aixafar definitivament el feixisme i construir, sobre els ca-

dàvers dels traïdors, la República espanyola que significa Llibertat, Justícia i pa per als treballadors.

CAP A UNA REPUBLICA FEDERAL

Veus més autoritzades que la nostra ho han dit. Les més conegudes personalitats polítiques han abundat en el tema: Espanya camina cap a una República Federal, aquella República Federal que ja s'havia d'haver implantat el 14 d'Abril del 1931 i que va trobar tant poc ressò a les Constituents.

Ha estat precís que hi haguessin milers de víctimes, i que les hagués motivades el feixisme, perquè els més freds en la matèria federal s'adonessin que si totes les petites nacionalitats hispàniques haguessin gaudit, no del règim federal complet sinó d'una autonomia com Catalunya, la guerra civil s'hauria acabat en 48 hores. Si cada regió hagués pogut vigilar les seves llibertats; si cada poble hagués tingut la «seva» guàrdia addicta, el feixisme ni tant sols s'hauria alçat.

Catalunya va ésser la primera a vèncer, i serà—no cal dubtar-ne—el primer Estat de la Unió de Repúbliques Federals Ibèriques.

J. T. R.

Aquest número ha estat visat per la censura

GLOSSARI

VOCACIONS

Diuen que no hi ha ningú inútil del tot, i que tothom, sense excepció, és apte per a representar un bon paper en la comèdia de la vida. El difícil és triar el paper o ensopegar-lo. El descobriment de la pròpia vocació i l'engalzament just i adequat de les aptituds de cadascú, constitueix un dels problemes més embrollats, i, en la majoria dels casos, una veritable tragèdia. Així resulta que gairebé tots ens veiem obligats a representar un paper que no ens escau i, naturalment, el fem malament, mentre que, en allò recòndit del nostre ésser, hi ha la substància i l'essència de quelcom que ens donaria qualitat i que resta fatalment inèdit.

Quan algú parla que la dona s'ha posat les calces—o se les posava, car ara no hi ha limitacions ni casos particulars en aquest rengle—resta entès que en la comunitat matrimonial s'havien invertit els termes i que el mascle té més aviat un caràcter adient per a ventar el foc, repassar la bugada o anar a sedassejar pel veïnat. Quants n'hi ha que fan d'advocat o metge i serien uns casos en la cuina o en la cria de coloms. Es clar que n'hi ha que alternen la professió i la vocació, com Rossini, que era un bon músic i, a l'ensem, un excellent cuiner.

Sota l'hàbit d'un sacerdot o d'un frare franciscà pot batejar un esperit guerrer i cerca-renous, com ho han demostrat les guerres carlistes, i ho estan provant els clergues que fan de trabucaires en els rengles de l'Espanya negra. També hem conegut un capellà que feia uns jocs de mans dignes d'un Canonge—ens referim al cèlebre pres-

tidigitador i llustrabotes vuitcentista—si bé aquesta habilitat casa admirablement amb la teologia o sigui l'art de fer passar gat per llebre, i de fer veure blanc el que és negre. En canvi, hi ha militars de graduació pujada, tan alta com la dels vins i licors que molts d'ells colen, que haurien fet un gran paper com a «croupiers» d'una casa de joc o com a graciosos tristos d'un circ ambulat. El difunt Primo de Rivera i l'aspirant a la mateixa fi, Queipo de Llano, ens serviran d'exemple, respectivament.

TARDOR.
La caiguda de la fulla.

Tots hem conegut porters de casa «bona» que portaven la lliurea amb la mateixa altivesa que un Gran Duc de la Rússia tsarista; cotxers que menaven el vehicle amb l'urc d'un auriga de la Roma imperial; milionaris pobres i miserables per dins i per fora; Tenorios que el pitjor que els podria passar és que elles els diguessin que sí; noies de

càntir, de fogó i d'aigüera amb la dignitat patricia d'unes senyorasses, talment com la llegenda les suposava, i senyores que havien nascut, malgrat la disfressa llur i l'ensarrodada de la sang blava, per a fregar rajoles i sargir mitges.

Hi ha estafadors i engalipadors que haurien esdevingut uns financers meravellosos; analfabets que tenen més lletra menuda que Romanones, altruistes amb esperit d'estiracordetes; liberals que amaguen un Torquemada amb tots els ets i uts.

Conten de Napoleó Bonaparte—va de conte, naturalment—que després d'aborrir-se en la innacció i en la pau celestials, va preguntar a un dels seus col·legues marcial—Sant Jordi, Sant Ignasi, Sant Martí o qualsevol altre sorge santificat—si tenia esment que algú, després d'Alexandre, Cèsar i ell, hagués agavellat tanta ciència i geni militars. I mostrant a Napoleó un sabater pegot que s'entretenia a posar mitbenaventurat, li digué: —¿Veus aquest pobre home que estira el ges soles i talons a les sabates d'un llinyol i maneja la falcilla, allí, damunt aquell nuvolet? Quan era al món, feia el mateix ofici al portal d'una escaleta. Doncs bé, sense saber-ho llavors ni ara, fou, en potència, l'estrateg més formidable que ha parit una mare; de tal manera, que al seu costat, tu, el gran Napoleó, no li hauries arribat al genoll.

El mèrit de les revolucions, de les grans commocions que sotraguen la humanitat de tant en tant, és de desvetllar les vocacions i descobrir les aptituds allà on siguin. També el de treure il·lusions als qui se les han forjades en pretendre representar un paper que no els escau. Cal recordar que Ingrés, era un gran pintor, i s'empenyava a ésser un mal violonista.

PANICAL.

No hi ha d'haver eines inactives

Esports

CRONIQÜETA ESPORTIVA

Campionat de Catalunya

Quan aquestes ratlles sortiran a "L'ESQUELLA" és possible que el campionat català de futbol vagi a començar. S'havia fet un calendari, pels sis clubs de primera categoria, a desgrat de parlar-se d'una ampliació del grup A, però després es digué que el calendari quedava anul·lat perquè encara calia resoldre si el grup fóra de sis clubs o de catorze.

Han passat dies, però totes les impressions a fi de la darrera setmana eren que el campionat es jugaria tal com disposen els reglaments i que no seria ampliada cap categoria.

La idea d'ampliació del grup A, no ens hauria semblat del tot malament en les actuals circumstàncies. Una ampliació raonada a vuit, i fins a deu clubs, potser sí que encara l'hauria trobada pròpia del moment, però mai una ampliació a catorze, que era el que s'havia intentat de fer.

L'absurditat d'una ampliació semblant s'hauria vist pràcticament. En primer lloc hauria calgut que la Federació hagués prescindit de l'obligació que tenen els clubs de primera categoria de jugar en camps d'herba. Els jugadors professionals de futbol que jugant ací s'entrenen en el campionat de Catalunya per a córrer després a les altres competicions, haurien hagut de jugar partits amb sabates de tacs, pròpies per a camps d'herba, i altres amb sabates de tireta, especials per

a camp dur. L'adaptació als dos sistemes de calçat hauria produït un desgavell extraordinari en els conjunts d'equip. Hauria cooperat també a aquest desgavell l'extraordinària llargada de la competició, i fer que aquesta perdés interès i que el públic no acudís als camps de joc.

Catorze clubs significaven una inacabable cursa d'obstacles a través de vint-i-sis partits, per resoldre, a la fi, el campionat de Catalunya.

El campionat català, hauria durat —esgarrifeu-vos— gairebé set mesos. Hauria estat un campionat setmesó.

Sembla, però, que, a darrera hora, la reflexió s'haurà imposat i que no hi haurà alteracions.

Ni tant ni tant poc, senyors. Fins a vuit clubs s'hauria trobat camps d'herba encara; fins a deu, també. S'hauria donat un xic més d'amplada al campionat regional per esperar veure com van les coses de la guerra a la península. Però més val no dir-hi res i deixar-ho córrer. Sempre és un mal menor que es facin les coses amb prudència, abans d'arribar a exageracions.

I ara, parlem de la competició d'enguany.

Creiem que el campionat de primera categoria A, té importància per damunt de tot. Els grans equips Barcelona i Espanyol, no compten amb alguns dels seus elements titulars, i això farà que la igualtat de forces doni interès a la competició. L'any passat va pesar al curs del campionat regional la força provada del Barcelona; enguany això pensem que no haurà d'ocórrer. Es jugarà a futbol veritable a tots els camps, però no hi haurà equip que

prengui la davantera el primer dia per no deixar-la fins acabar el campionat. Això farà que els qui esperen acudir als camps de futbol, segueixin amb interès màxim el desenvolupament de la lluita.

Endavant i a veure si a mig campionat de Catalunya s'han aclarit els horitzons de la guerra que aguantava el poble, i es veu la possibilitat que encara a començos de l'any vinent, es puguin relligar les competicions nacionals.

Sagetes

Sembla que per fi la boxa vol preparar una reunió màxima amb un programa també màxim a profit de les Milícies Antifeixistes.

Esperem que el Comitè de Boxa sabrà endegar les coses perquè no sigui un fracàs. Cal no oblidar que la boxa necessita guanyar el terreny que havia perdut per la mala direcció de les empreses, fins al punt de permetre que arrelés l'afecció al catx-as-catx-can.

O ara o mai! La veritable boxa té encara els seus adeptes.

* * *

Han tornat Urquiaga, Pérez i Manolín, tres jugadors bàsics dels equips catalans.

Els tres jugadors han passat alguns treballs per arribar a Barcelona. Però a la fi són ací i els veurem jugar altra vegada als nostres equips.

Urquiaga comença enguany a defensar oficialment els colors del Barcelona. L'equip català amb el reforç d'aquest element de vàlua serà un excellent conjunt que, de

—Sempre junts.
—Sí, fins que els altres es cansin.

lia a l'Espanyol, tenint com té dos extrems de primera categoria, en Prat i Bosch.

A Granollers, al camp mateix del Granollers, van vèncer l'equip local per set gols a cap. La defensa formà també una excellent partida.

La ratlla mitgera Espada, Soler Manolín, fou una magnífica ratlla de mitjos i a la devantera va reeixint a cada partit el costa-riqueny Dàvila.

Enguany veurem un gran campionat. Tant l'Espanyol com el Barcelona seran excellents candidats al títol de Catalunya.

* * *

Diumenge es correrà al port de Barcelona la tradicional Travessia del Port; una prova en què s'han revelat nous valors, sovint en competicions de fons.

Els equips que prenen part a la travessia asseguruen l'èxit. Es segur que hi haurà sorpreses notables perquè en els homes que hi concorren hi ha categoria i vàlua veritable.

En la propera edició pensem parlar extensament d'aquesta travessia del Port de Barcelona.

A la guerra com a la guerra

jugar-se el campionat d'Espanya, potser arribaria on no pogué arribar darrerament a Mestalla.

* * *

La Selecció Mallorquina que es troba a Barcelona i que juga partits a profit de les Milícies Antifeixistes, ha palesat, en els darrers encontres, coneixements de bon futbol i l'existència als seus rengles d'elements de vàlua.

Cal fer notar que el defensa Ribes és un bon element, i que els cinc davanters farien excellent paper a qualsevol equip català de la Primera Categoria «B».

Cal que els nostres clubs que no

tinguin competicions oficials a jugar, concertin encontres amb la Selecció Mallorquina. Aquests joves esportius es troben a Barcelona arrel de la malarada Olimpíada Popular i no han pogut tornar a Mallorca.

* * *

Sembla que l'Espanyol tindrà un gran equip amb els jugadors que el componen, i petites modificacions que la casualitat ha fet que es portessin a terme.

La gran adquisició de l'Espanyol ha estat Chas, el jugador gallec; juga com un home i sembla ésser el tipus de davanter-centre que ca-

Les armes, al front!

CIUTADANS : PENSEU EN EL NOU ENEMIC QUE TENIM ELS NOSTRES GERMANS QUE LLUITEN AL FRONT.

D'una setmana a l'altra Padrinetes de guerra

Les padrinetes surten com els bolets: n'hi ha de bons i de verinosos. A França, durant la guerra gran, es va posar de moda, això d'ésser padrina d'un «poilu»; la padrinologia va ésser una matèria que es va escampar per tot arreu i ací hi ha arrelat en temps de pau i de guerra.

Si només fos que aquestes padrinetes i els seus afillolats sostinguessin una correspondència grisa i inofensiva; però, em voleu dir ¿què pot escriure un soldat des del front a una xicota de ciutat? No li parlarà de la família ni del sol que fa. Forçosament li dirà coses de la campanya, de vegades secrets de guerra, moviments de forces, informes que hom ignora a quines mans van a parar.

Espionatge? Sí' amics, aquesta és la paraula justa. Escriure una carta a una dona a la qual no es coneix, ni se sap què fa, ni a qui l'ensenya; és perillós. Tant perillós

com aquells anuncis de «señorita con dote, desea casarse como Dios manda» que vèiem pels nostres diaris tres mesos enrera.

Les padrinetes de guerra poden existir, per què no? Però controlades, fent-les passar pel garbell d'una organització seriosa i responsable en la qual hom sàpiga que no hi poden entrar aquelles noies d'urpes afilades que tiren l'ham a la avantguarda per a pescar noves i detalls secrets. Una padrineta de guerra amable, que alegri la vida de campanya de qualsevol milicià, és digna de figurar a l'exèrcit de la llibertat a la reraguarda. Per a aquestes, els nostres respectes. Però, amics, no totes les padrinetes poden ésser així. Sota un cap pulcrament pentinat i una boqueta petonera, hi poden haver idees dolentes i fel.

Company milicià, no caiguis en el parany. Quan demanis padrineta de guerra, fes que la teva organització política o sindical la confessi abans. T'hi va la vida i el triomf.

JOAN RIERA.

Els herois

A Oviedo, Toledo, Terol, Osca, Saragossa i a altres poblacions, encara hi ha elements feixistes que no es volen retre a l'exèrcit de la llibertat.

A cadascuna d'aquestes poblacions hi ha un tipus fatxada, sense ànima, al qual diuen—ells—l'heroi.

Herói de què? De tossuderia, potser sí. Altrament, ¿es pot dir herói a l'home que es resisteix a retre's perquè està voltat de gent civil, dones i criatures? ¿Es pot dir herói al qui es nega a retre's i fa patir fam a tot un poble? ¿Es pot dir herói a aquell altre que sacrifica vides inútils sabent que no li resta cap salvació?

No, no l'acceptem aquest heroisme. Amb menys herois i més persones també anirem bé. Millor i tot,

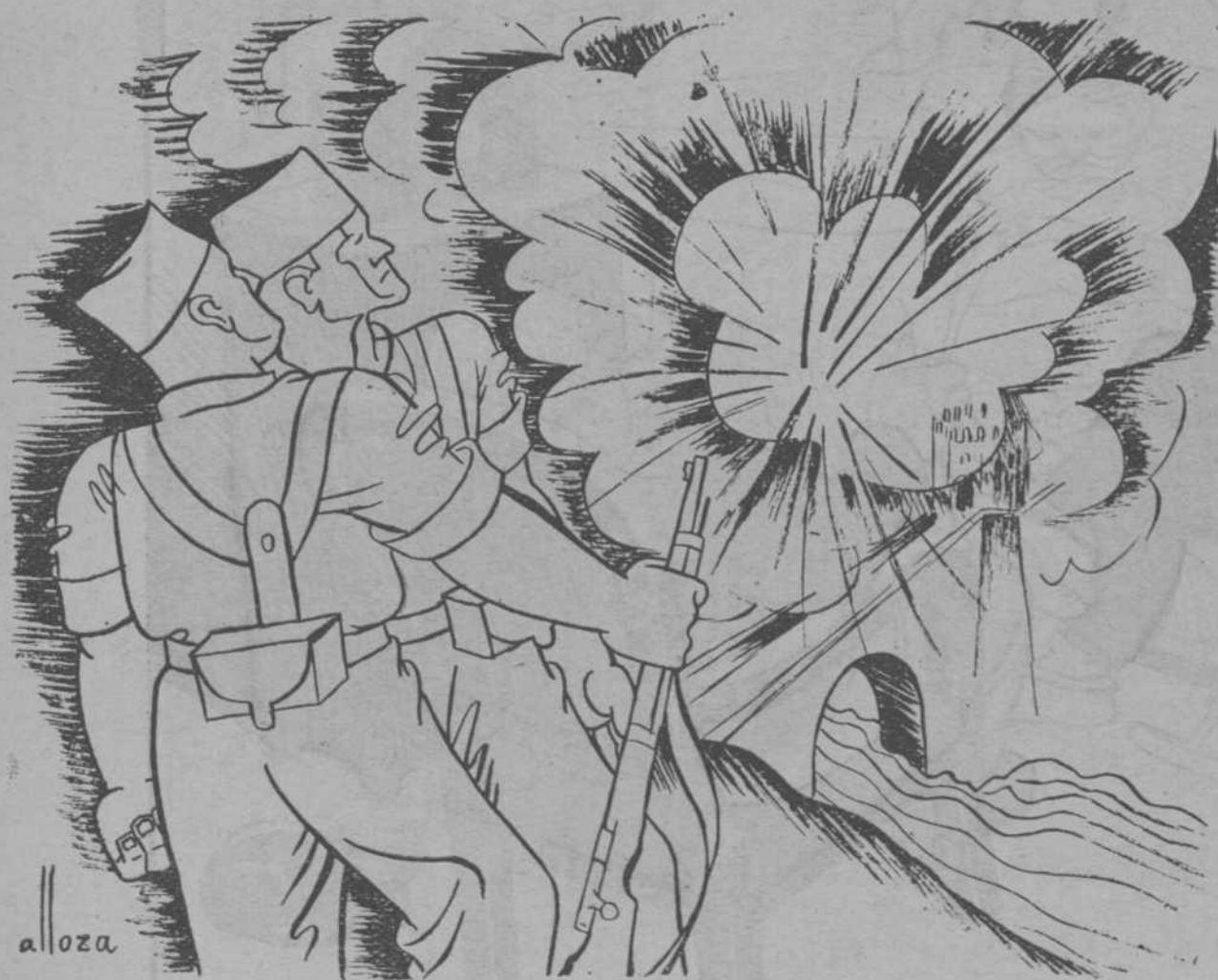
J. T.

“Companya...”

*A totes les germanes que lluiten
contra el Feixisme.*

Companya, germana dels ferits que fas cara als perills amb ardidesa, i prens també el fusell amb aquests dits fets per acaronar; La juvenesa del teu rostre colrat pel vent i el sol duu nou braó als germans retuts i lassos, i amb mots de rebellia i de consol els portes llum al cor, i força als braços. De la noia poruga dins la llar, en tu no hi queda res; Tot es va fondre com es fon la gavina dins del mar en temps tempestuosos. Tu vas respondre a la veu de la sang lliure i rebel que t'embolcalla el cor i l'esperona a desfer amb el puny clos l'error cruel dels que deien rient: Es una dona!... Ets una dona, sí; Pro els milicians, et tenen per amiga i per companya perquè tens un fusell dintre les mans, perquè ets de Catalunya i ets d'Espanya!

JOAN NURI CASALS.

TOLEDO

Ell és Moscardó, però els qui zumbem són nosaltres.

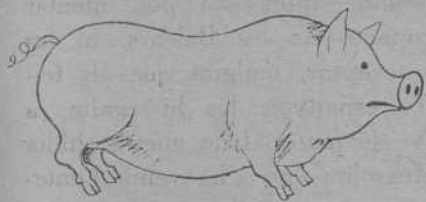

croniqueta de la setmana

Botella Asensi va renunciar a defensar Salazar Alonso i també va renunciar a defensar-lo Barriobero.

Que aquest últim advocat no hagi volgut defensar l'ex-ministre radical és força expressiu. Perquè l'illustre i humà criminalista Barriobero és un especialista en defensar criminals de dret comú.

Potser ha considerat que el Salazar és encara més repugnant que un vulgar assassí...

* * *

A cada poble o posició feixista que cau sota l'empenta de les nostres Milícies es troben cadàvers d'homes i també de dones i nens, com també senyals de saqueig.

Són petjades que deixen de la seva «civilització».

* * *

A Madrid va ésser detingut un tal Arizaun, notari del ex-rei.

Després de seguir-li les petjades

durant molt temps a aquest notari l'hàn fet donar F. E. de vida.

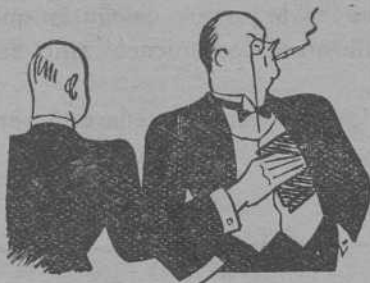
* * *

El pseudoliterat Eugeni d'Ors s'ha declarat facciós.

Aquest individu com que amb la seva literatura (?) no progressava gaire, s'havia especialitzat a afalagar tot déu que tingués certa posició social i econòmica. Era una mena de «sablista» burocràtic.

Ara ha declarat també que és de Navarra, encara que sempre havia fet creure que era català.

Res, un català de contraban. El Marc havia fet escola.

* * *

Quan escrivim aquestes ratlles s'està jutjant el Salazar Alonso.

Un altre tipus dels que s'arrossegaven, aquest «barberillo» sempre als peus dels poderosos.

Una mena de «Barberillo de Lavapiés».

* * *

Cada dia surten noves columnes cap al front de diversos llocs de Catalunya i de Espanya.

Ara sí que, als moros del Fran-

co, amb tanta columna, els van a «colonnitzar».

* * *

L'ex-duc de Canalejas ha estat detingut.

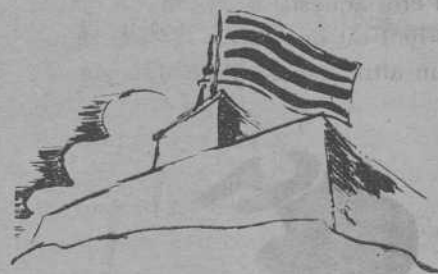
Aquest individu és tan indigne que no ha tingut cap inconvenient de conviure durant tota la seva vida amb els assassins del seu pare.

Si el vell ministre liberal visqués, malgrat que es tracta del seu fill, aprovaria aquesta mesura higiènica de la República.

* * *

Lleó Blum ha dit que rechaza l'idea de la guerra. Si Lleó Blum continua com fins ara, podrà anar rechazant l'idea de la guerra; el que no podrà rechazar serà la guerra. Al temps.

* * *

El qui cobra un jornal i no se'l defensa, té els mateixos mals instints que els feixistes. És perniciosos per a la nova societat.

(Alexandre Lerroux, feixista.)

—Aquest és més canalla que jo.

Dels diaris.

«El pailebot «Pedro» va importar de Marsella un carregament de quaranta mil ous».

Als feixistes els hi fan més falta que a nosaltres.

Notícies de premsa asseguran que Cazalla no té comunicació amb Sevilla.

El Queipo sense Cazalla està perdut.

* * *

* * *

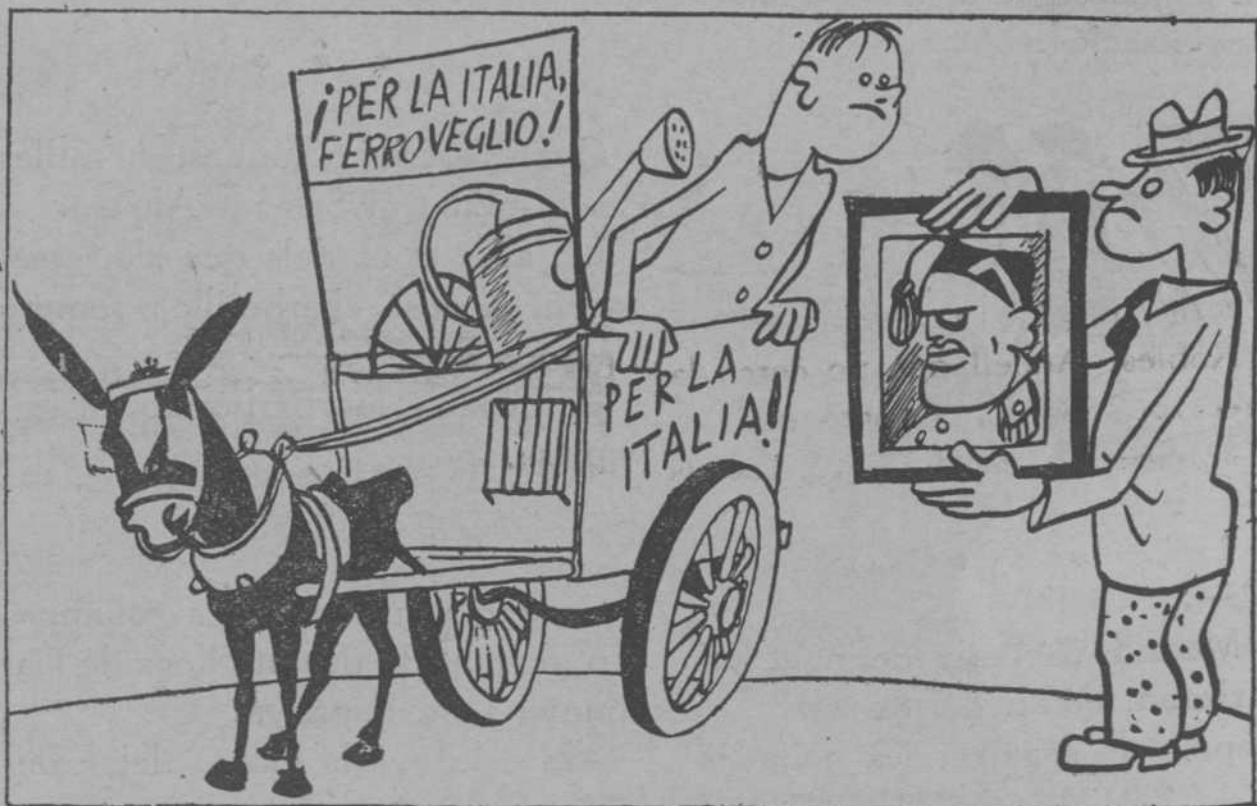
Els feixistes del Marroc enviaren uns comerciants de farina a Tànger per que'n compresin 2.000 quilos.

Els comerciants compraren la farina amb els seus diners i se l'emportàren els feixistes.

Però aquests a l'hora de pagar els han dit que, això, ja eren figures d'un altre paner. Moral feixista.

* * *

—No deien que volien «trastos»?

Anglaterra continua insistin que Portugal adopti una actitud definida.

Per nosaltres l'actitud de Portugal és tan definida com la d'Alemanya i d'Itàlia, encara que aquestes nacions s'hagin «definit».

Mallorca, italiana?

No!, ens resistim a creure-ho. Mussolini no pot haver donat el pas que la premsa ha assenyalat aquests darrers dies. Mussolini pogué portar a cap l'anexió d'Abissínia perquè totes les nacions europees hi estaven d'acord per endavant. Però Mussolini—Itàlia—no pot intentar l'ocupació de les Balears, ni les pot acceptar, malgrat que els feixistes espanyols les hi regalin, a canvi de material de guerra. Itàlia—Mussolini—no s'ha venut l'entiment ni pot arribar a pensar que una jugada així li sortís tant bé com la d'Etiopia.

Sabem que les nostres illes mediterrànies tenen molts pretendents. Sabem que les rondan com a noies

Les armes que treballin al front. Ací, que treballin les eines

boniques. Però també sabem que, precisament per això, cap pretendent no donarà un pas més enllà de l'altre. Mallorca serà nostra perquè així és l'única manera que hi hagi pau en aquest mar que banya les nostres costes. Mallorca no pot deixar d'ésser espanyola perquè el món en pes tornaria a encendre's com aquell fatídic dia de fi de Juliol del 1934...

I això, Mussolini ho sap...!

Domènec Diumenge.

L'Emperador del Paralel

Lerroux, el fatídic, el que per vergonya dels republicans es diu ésser-ne, s'ha adherit als feixistes. D'ell són les següents ratlles:

—Entre la dictadura d'Azaña o la sanguinària actitud de Largo Caballero, o bé dels que regeixen l'aixecament nacional, hem declarat identificat amb aquests. Això no vol dir que jo hem col·loqui al costat nacionalista ni cerqui la protecció de la força sinó que col·laboro amb la raó, amb la justícia, amb la civilització i amb el progrés.

Això ho diu sense enrogir, el polític que va iniciar la tramesa del Terç en el mes d'Octubre del 1934. Aquell que per eixamplar la base (no seria la bassa?) donà carteres a Gil Robles. Aquell que no cerca la protecció de la força, però que estigué al Poder emparat pels fusells i la censura.

L'Emperador del Paralel ha fet el darrer badall. Haurien costat de perdonar-se-li les seves últimes rellicades, però els homes d'esquer-

—Ha violat cinc dones, ha assassinat deu infants i cent obrers.
—Bé, noi. Ets un heroi, et farem general.

ra sabem oblidar. Ara, no! Lerroux se'ns ha declarat feixista i Lerroux és un traïdor a la República. Mori Lerroux!

D. D.

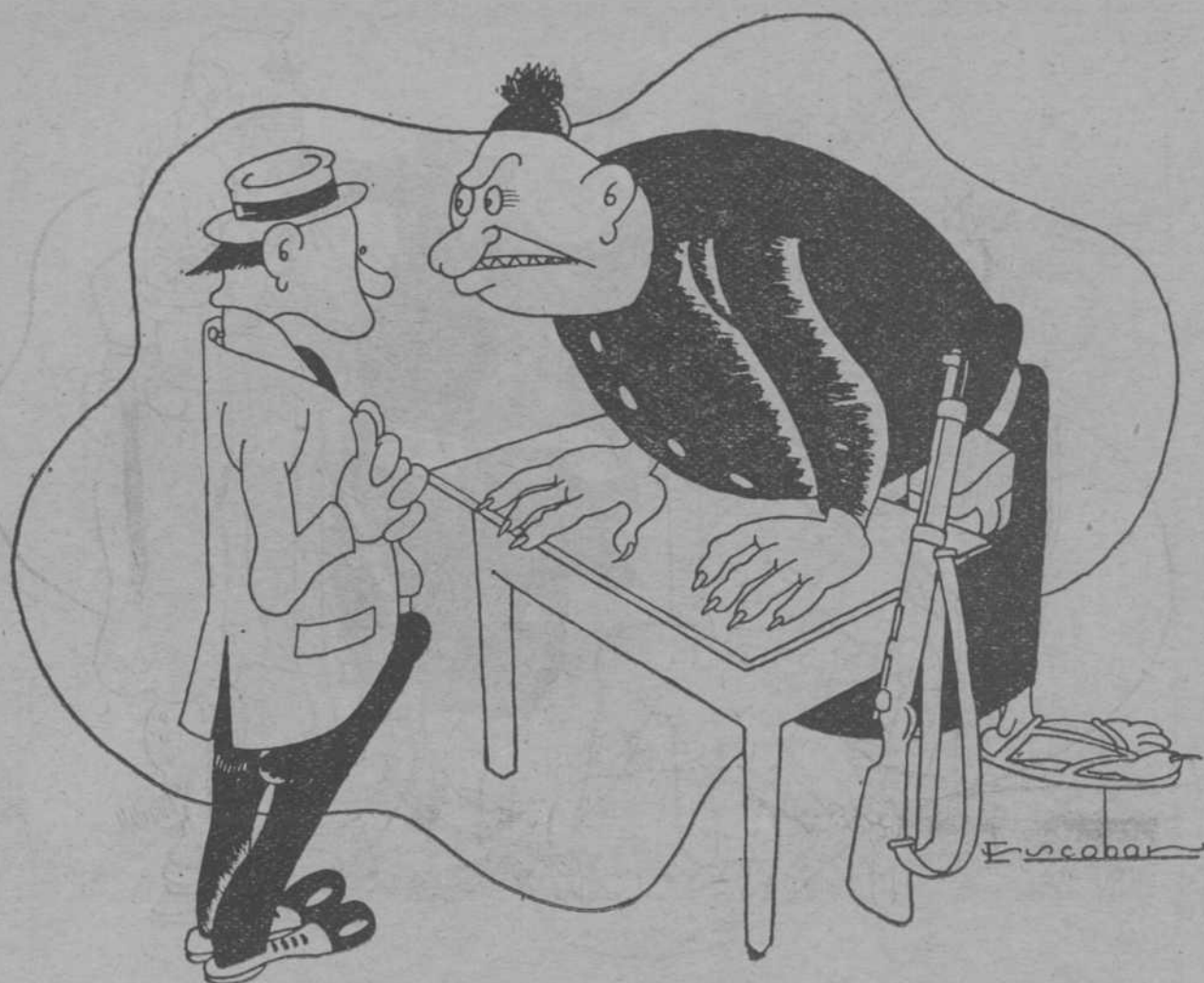
Esquellots

* * *

El canalla Moscardó a l'Alcàsser de Toledo i el miserable Aranda a Oviedo, volen sentar plaça d'herois, d'èmuls de l'inhumà Alvarez de Castro, aquell dels setges de Girona. Si tenen pretensions de passar a la història amb la demostració d'un valor que els absolgui de les seves tares, no tenen més remei que resistir i morir sols o en companyia dels qui vulguin ferlos costat, no pas emparant-se amb vells, dones i criatures, sobretot quan aquests no senten la necessitat

**Cada feixista és un enemic.
Cada enemic s'ha de tractar com a feixista**

—I, tu, vols ésser capellà, i no saps incendiar, saquejar, violar i assassinar? Apa, vés i que et bombin

de morir com caragols a la patarrellada. Això que fan aquests militars que poden a pólvora, no és heroisme, és covardia, i de les pitjors.

* * *

A Madrid ha estat descobert un usurer que deixava diners al módic interès del 70 per cent al mes. No cal dir que pertanyia al partit agrari i a la Agrupació Catòlica de Pares de Família, aquells que vetllen per la moral i els bons costums!

* * *

En parlar de la laïcització de la muntanya de Montserrat, feu fins ara de la família clerical, algú s'ha planyut que ja no s'hi oïrien més les veus seràfiques de l'Escolania. Això ens fa l'efecte dels qui es complaïen a escoltar les passades dels ocells fets cecs a la força per tal que cantessin més. Els escolanets montserratins podran, si volen, ajuntar llurs veus angèliques a les de qualsevol orfeó popular d'homes lliures que hi ha a Catalunya, sense

necessitat de fer vida reclosa en el recinte monacal.

* * *

La Societat de les Nacions té un dubte, un dubte horrorós, que ha fet tremolar totes les Cancelleries, bo i fent anar de bòlit els diplomàtics i delegats. ¿Les màscares contra gasos asfixiants poden considerar-se o no com a material de guerra? Pot autoritzar-se al Govern legítim espanyol per fer-ne provisió, i comprar-los a les nacions que en produeixen? Com veieu, el compro-

mís és greu, tan greu com ridícul i grotesc, sinó fes plorar. Hom pot parlar de si ens és lícit defensar-nos d'un possible ús dels ginys de guerra que les nacions civilitzades (?) empen contra llurs contraris. Mentre es parla d'això, els qui vulguin introduir gasos asfixiants al servei dels feixistes, podran fer-ho a

* * *

Màximes que cal no negligir:

«No tothom qui porta gorra és el mosso de la torra».

«Qui no pot segar espigola»

«Al fons del sac es troben les engrunes».

«Tan va el càntir a la font, que ve que es trenca».

* * *

Molt compte a canviar noms de carrers obeint a les indicacions de certs individus que es pensen que Barcelona és un barri del seu poble! Substituir el nom del carrer del Duc de la Victòria, tractament d'aquell Espartero que l'any 1842 va bombardejar Barcelona, es, en canvi, un cas de dignitat. Ho venim reclamant fa cinc anys i escaig. Esperem que aquesta vegada serem més sortosos.

* * *

BLENOSIL

guareix ràpidament la
BLENORRAGIA

Sense lavatges ni injeccions, per crònica, rebel i antiga que sigui. No perjudica.

Venda a BARCELONA: Segalá, Andreu, Especificos Pelayo, Martín, V. Ferrer, Especificos Universidad, La Cruz, Genové, Germana, Folguera, Coma, Especificos La Cruz (Sants) i tots altres Centres d'Especificos i Farmàcies.

A MADRID: Joan Martín. - A PALMA: Cooperativa Farmacèutica Balear. - A VALENCIA: A. Gamir. - A SARAGOSSA: S. A. Farmacèutica Aragonesa.

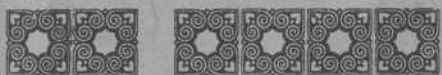

COMPREU

tots els divendres
L'ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

DON PELAYO. — Juraria que els havia expulsat d'Espanya.

Queipo de Llano, quan té el mal vi, acostuma tirar unes quantes floretetes a la Catalunya dels seus amors, i ens promet deixar-nos arratsats com el palmell de la mà bo i suprimint la «espúrea raza de los catalanes» quan vingui per ací a passejar llurs victòries, fins ara inèdites.

Nosaltres no dubtem que sortirà de Sevilla, sobretot ara que els «sevillanos» passen; però si l'agafem viu—embriac ja sabem que sí— abans de donar-li el darrer tragueta seria convenient i edificant que hom el passegés per tot el país dins d'una gàbia, amb l'obligació formal que tothom el pogués veure sense fer-li violències. Només autoritzaríem que li fossin dedicades les «saetas» i corràndes que l'humor del poble volgués adreçar-li. El que ens temem és que arribessin a agradar-li, prenent-ho com a

floretetes. ¡Queipo... Queipo... que n'ets de Llano!

* * *

De pas a Ginebra, ha estat darrerament a Barcelona Ossòrio i Gallardo, el qual pronuncià un discurs excellent davant els micròfons de la ràdio.

Ossòrio i Gallardo va donant, d'ençà del 19 de Juliol, una magnífica lliçò a tots els catòlics.

* * *

La Generalitat ha creat un «Casal per a matrimonis vells». Magnífica obra d'assistència social!

Nosaltres preguntem: ¿Ja hi han portat aquell vellet que per mitjà de la ràdio, el dia de Sant Cristòfor va dir que la més gran contrarietat que havia tingut a la vida era haver-se hagut de separar de la seva dona?

Tots dos eren a l'Hospici i no s'havien vist més d'ençà que hi van entrar.

* * *

Aquest dia vam veure com els bombers tapaven l'escut monàrquic de la nostra Universitat...

...però a la Diagonal, després de cinc anys de República, encara es llegeix a les rajoles «A. de Alfonso XIII».

* * *

A Franco, li han sortit dos grans: Portugal i Marroc. Tots dos estan a punt de rebentar.

* * *

Als nostres mercats cada dia són més nombroses les cues per tal de poder adquirir certs aliments.

Sincerament, creiem que hi ha algú que vol fer el viu: Cal vigilar, eh! En dues mesades no pot mancar res al poble. Control, control i control. I justícia popular al lladre.

Cal guanyar la guerra; així haurem triomfat en la pau

Però, *padre*, el cinquè manament ens ordena no matar.
Sí, però no parla d'assassinar.